

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 18, 9 - 14
Bidstond voor gewas en arbeid

Broeders en zusters,

- 1 Votum**
- 2 Zegengroet**
- 3 Zingen : Psalm 95 : 1 en 2**
- 4 Gebed voor de opening van het Woord**
- 5 Schriftlezing : Psalm 95**
- 6 Zingen : Psalm 95 : 3 en 4**
- 7 Tekst : Lucas 18 : 9 - 14**
- 8 Prediking**
- 9 Zingen : Gezang 123 : 1**
- 10 Gebed voor gewas en arbeid I**
- 11 Zingen : Gezang 123 : 2 - 4**
- 12 Gebed voor gewas en arbeid II**
- 13 Zingen : Gezang 123 : 5**
- 14 Gebed voor gewas en arbeid III**
- 15 Inzameling van de offergaven**
- 16 Slotzang : Psalm 138 : 3 en 4**
- 17 Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Jongens en meisjes, weet je dat je een ander ding kunt vertellen zonder je mond open te doen? Als je ouders bijvoorbeeld aan tafel iets tegen je zeggen, dan kun je met je ogen gaan draaien, een andere kant op kijken, onderuit gaan zitten. Je zegt dan niets, maar je laat ze wel weten dat je het niet belangrijk vindt wat ze vertellen en dat je maar het liefst hebt dat ze weer snel hun mond houden. Je zegt niets, maar je weet wel wat duidelijk. **[Vertellen zonder woorden]** Er is zelfs een behoorlijke kans dat je ouders zo boos worden over deze houding van je dat ze je naar je kamer sturen of je een andere straf geven. De taal van ons lichaam spreekt soms boekdelen. Het is een taal die we vaak onbewust spreken. Soms zegt ons lichaam dingen die we verborgen willen houden, maar het gebeurt voordat je het in de gaten hebt. Ons lichaam spreekt een taal.

De Heer Jezus vertelt in onze tekst het verhaal van twee mensen die naar de tempel gingen om te bidden. Deze mannen spraken waarschijnlijk Aramees. Of anders Grieks. Een taal die wij niet spreken. Maar ook zonder dat je de woorden begrijpt die ze zeggen, vertellen ze toch een verhaal. Want aan de ene kant zien we een man, een Farizeeër, die trots rechtop staat. Hij lijkt de mensen wat op te zoeken, alsof hij gezien wil worden door de mensen. Je kunt aan de man zien dat hij het goed getroffen heeft met zichzelf. **[Farizeeër]** En als je zou horen wat hij aan het bidden was, dan zou je het zeker weten. Want hij dankt God dat hij is zoals hij is. Op zich is het mooi dat hij de HERE dankt. Dat is natuurlijk nooit verkeerd. Dat doen wij vaak te weinig. Dus daar is niets mis mee. Integendeel.

Maar het danken van deze Farizeeër heeft wel een nare bijmaak. Want gaat het hem om de grootheid van de HERE in zijn danken? Dankt hij op een manier die de HERE graag hoort? Of om in het in de termen van de zaligsprekingen te zeggen: dankt hij in besef van eigen armoede? Als een bedelaar die zich bewust is van eigen zonden en die beseft dat hij leeft van de genade die de HERE hem geeft? Nee, hier bidt geen mens die dankbaar is voor Gods genade? Nee, hier bidt een man die het met zichzelf getroffen heeft. Hoe durven we met zoveel zekerheid te zeggen dat deze man niet vanuit een nederige en dankbare houding de HERE dankt? We weten dat uit het feit dat hij het goede dat God geeft niet gebruikt om de HERE groot te maken, maar om zichzelf groot te maken. Waarom zegt hij niet gewoon: 'HERE ik ben U dankbaar dat U mij hebt geholpen om

niet hebzuchtig te zijn. Want daardoor zou ik mogelijk andere mensen hebben bedrogen en uw naam hebben onteerd. HERE ik ben U dankbaar dat U mij hebt geholpen tegen zondige verlangens waardoor ik mogelijk mijn vrouw ontrouw was geworden.' Maar zo bidt hij niet hè, jongens en meisjes.

Want hoe bidt hij? Hij zegt: 'God, ik dank u dat ik niet ben als de andere mensen, die roofzuchtig of onrechtvaardig of overspelig zijn, en dat ik ook niet ben als die tollenaar.' Hij zegt dus eigenlijk: 'Dank u wel, God, dat ik beter ben dan die mensen.' 'Dat ik beter ben dan die mensen!' **[Hij is beter]** Nou, dat is lekker belangrijk! Zou de HERE daar nu mee bezig zijn. Met de vraag of we beter zijn dan die of die? Zou het voor de HERE een soort wedstrijd zijn? Zou de HERE daarom de man hebben geholpen om tegen de zonden in zijn hart en leven te vechten? Zodat hij zich beter kan voelen dan andere mensen?!' Zeker niet. Wat die man doet is dus eigenlijk heel erg. Hij bedankt God dan wel, maar niet voor iets waar de HERE voor bedankt wil worden. Want wat hij doet is helemaal verkeerd. De HERE wil helemaal niet dat wij ons beter voelen dan andere mensen. De apostel Paulus zal later aan de mensen in de kerk van Filippi schrijven dat ze in bescheidenheid de ander hoger moeten achten dan zichzelf. Niet jezelf hoger en belangrijker vinden, maar de ander. En dat maar niet als een soort trucje. Dat we het wel zeggen, maar in ons hart niet echt menen. Maar zo dat we het ook echt menen. Hoe dat kan? De ander hoger vinden dan jezelf. Dat doe je door stil te staan bij je zonden. Door te beseffen dat je de HERE vaak verdriet hebt gedaan door zondige gedachten en door zondige dingen te doen. Dat weet je, als je de tijd neemt om daar goed over na te denken. **[Danken voor genade]** En wat weten we van een ander? Ik kan wel denken dat die ander deze zonde doet, maar weten doe ik het meestal niet.

Bovendien is het helemaal niet belangrijk of wij het beter of minder goed doen dan anderen. We hebben wel belangrijker problemen. Namelijk het probleem hoe God over ons denkt. En de tollenaar die mogelijk meer zonden heeft gedaan dan de Farizeeër. Dat weten we niet. Maar die tollenaar houdt zich niet bezig met de vraag welke plek hij op de ranglijst heeft. Hij wil vrede hebben met God. Hij richt zich op God en hij heeft zich afgevraagd hoe hij voor de HERE zal naderen. Daarvoor is hij naar de tempel gegaan. Om de HERE te ontmoeten. Maar hij komt in het besef dat als hij naar zijn leven kijkt, eigenlijk niet veel te zoeken heeft in de nabijheid van die heilige God. Die God die zonden en lelijkheid verafschuwt en er niets mee te maken wil hebben. Maar de tollenaar

weet ook, maar toch komt hij naar de tempel. Naar het huis van God. Want ook al weet hij eigenlijk niet hoe hij de HERE onder ogen moet komen, toch wil hij de HERE ontmoeten. Want hij wil dat het weer goed komt tussen God en hem. Maar hij weet ook dat hij dat niet verdient.

Als hij tot de HERE gaat bidden kun je aan hem zien dat hij ook zelf vindt dat hij God niet naar hem luistert. Hij durft niet eens zijn ogen naar de hemel te heffen. **[Tollenaar]** Hij slaat daarbij op zijn borst. Wij doen dat soms ook en bij ons betekent dat dan 'kijk mij eens'. Maar in Israël en de omringende volken, betekende dat dat je klaagde. Omdat je bijvoorbeeld vond dat je het verkeerd had gedaan. Zo komt deze tollenaar tot God. Als iemand die vindt dat hij het verknoeit heeft. Als iemand die vindt dat hij niet met goed fatsoen voor de HERE kan naderen, maar die tegelijkertijd weet, dat hij niet zonder de HERE kan. In alle eenvoud bidt hij daarom een paar woorden. Hij zegt: "God, wees mij zondaar genadig." Hij komt niet met een heel verhaal, met een omhaal van woorden. Hij lijkt wel of hij God zo min mogelijk wil lastig vallen en van zijn tijd wil vragen. Maar hij wil wel tegen God kwijt dat hij schuldig is, omdat hij zonden heeft gedaan. En hij vraagt of God hem genadig wil zijn. Hem zijn zonden niet wil aanrekenen.

Deze tollenaar was dus zeer onder de indruk van de grootheid en heiligheid van God. Zeker als hij daarbij dacht aan zijn eigen zonde en zwakheid. Daarom kwam hij als een nederig mens voor de HERE en vroeg Hem heel bescheiden om vergeving van zijn zonden. Niet eisend alsof hij daar recht op zou hebben. Niet in de veronderstelling dat God wel heel blij met hem moest zijn. Maar nederig en smekend. Terwijl de Farizeeër niet tot God was gekomen onder erkenning van zijn zonden en kleinheid. Nee, God moest blij met hem zijn, omdat hij toch duidelijk beter was dan zoveel andere mensen. Deze man ging niet naar God om vergeving te vragen. Hij had geen vergeving nodig. Want iemand die zo duidelijk beter is dan zoveel andere mensen, mag vanwege zijn eigen grote daden wel bij God komen en een plaats in de hemel ontvangen. En daarom, omdat hij meende geen vergeving nodig te hebben en er dus ook niet om vroeg, daarom ontving hij hem ook niet. Zijn gebed was de HERE zeer onaangenaam geweest. Want de man was duidelijk niet vol van God, maar van zichzelf. Maar de tollenaar zocht vergeving van zijn zonden en ontving deze daarom ook. En wie was er dus uiteindelijk beter

af, jongens en meisjes. De Farizeeër die zo blij was met zichzelf, of de tollenaar die helemaal niet blij was met zichzelf? *[Bezig met de goede vraag]*

Dat is belangrijk om goed te beseffen als wij vanavond de HERE vragen om zijn zegen over het gewas en het werk. We eisen die zegen niet van God. We vragen dat ook niet omdat we menen dat de HERE zo blij met ons is dat Hij het ons daarom wel zal geven. We vragen het ook niet alsof we het toch wel krijgen. Nee, we vragen het als eenvoudige mensen. Als mensen die beseffen dat de HERE een groot en machtig God is. We vragen het in het besef dat wij door onze zonden nergens meer recht op hebben. *[Bidden in diep ontzag]* We vragen het dus in nederigheid en eenvoud. Want onze God is een God die ontzag opwekt, als wij goed over Hem en onszelf nadenken. Laten we dan straks zo in nederigheid en gelovig vertrouwen tot de HERE bidden om zijn zegen over het nieuwe seizoen van zaaien, groei en oogst en over een nieuwe tijd van werk en inspanning.

Amen